

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : .....

Sayı : .....

17 Ocak 2024

419

10/869

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

MESEM kapsamında çalışan çocuk sayılarının tespiti, cinsiyet ve yaş dağılımı, aynı kapsamdaki iş yerlerinin ağır ve tehlikeli işler kapsamında araştırılması, iş yerlerindeki makinelerin iş sağlığı ve güvenliği kanunu çerçevesinde denetlenmesi, MESEM kapsamında iş kazası geçiren çocuk sayısının, iş kazasında yaşamını yitiren çocuk sayısının, meslek hastalığı tanısı konulan çocuk sayısının, eğitimden kopmuş çocukların tespitinin yapılarak, çocukların iş cinayetlerine, meslek hastalığı ve kazalara karşı korunması, çocuk emek sömürsünün sonlandırılması, yaşanan iş kazalarının sorumlularının tespiti ve sorumlular hakkında hukuki sürecin takibi için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ve TBMM'nin bu konuda yürütmesi gereken faaliyetlerin ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM'nin 104 ve 105'inci Maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgen ÇETKAN
Gaziantep Mv.

Rasat Kayaşör
Anayasa
Adana

Tekin BINGÖL
ANKARA MV

Hassan Öztürkmen
Gaziantep Milletvekili

Serhan SARI
Beşiktaş MV

Kadim Durmaz

Kadim Durmaz

Tokat Milletvekili

Mehmet TAHTASIZ
Gorun Mv.

Seref ARPACI
Denizli Mv.

Ali Öztürk
K. Noel Mv.

Burhanettin BULUT
Adana Milletvekili

Vedat Ali
Kırıkkale

GEREKÇE

4857 sayılı İş Kanunun 71. Maddesi "Çalıştırma Yaşı ve Çocukları Çalıştırma Yasağı" başlığı altında çocuk işçiliği sınırlandırmıştır. İlgili kanun düzenlemesinin yönetmelikle belirlenen esaslarına göre; "Çocuk ve genç işçiler, okula devam edenlerin okula devamları ile okuldaki başarılarına engel olmayacak, meslek seçimi için yapılacak hazırlıklara ya da yetkili makamlar tarafından yeterliliği kabul edilen mesleki eğitime katılmasına engel olmayacak işlerde çalıştırılabilirler. İşverenler çocuk ve genç işçilerin tecrübe eksikliği, mevcut veya muhtemel riskler konularında bilgisizlik veya tamamen gelişmiş olmamalarına bağlı olarak gelişmelerini, sağlık ve güvenliklerini tehlikeye sokabilecek herhangi bir riske karşı korunmalarını temin edeceklerdir." şeklinde düzenlenmiştir.

Ekonomi ve istihdamdaki daralma ailelerin yoksulluğunu daha da büyötmekte, geçimini sağlamak zorunda kalan ailelerin okul çağındaki çocuklarında çocuk işçilik daha da yaygın hale gelmektedir. Bunun yanı sıra kayıt dışı alanda süren ekonomik etkinlikler, çalışma hukukunun dar kapsamı ve yetersiz denetim, ucuz işgücü olarak kadın ve çocukların bu alanda adeta kölece çalıştırılmasına neden olmaktadır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 32. Maddesi, ILO 1999 tarihli ve 182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi ve 1973 tarihli 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi, her çocuğun ekonomik sömürüden ve çocuğun eğitimini engellemesi ve sağlığına zarar vermesi muhtemel işlerden korunma hakkını tanımıştır.

Çocukların korunması, ağır ve zarar verici işlerde çalıştırılmaması, eğitim hakkından yoksun bırakılmaması ve çocuk işçiliğın önlenmesi için acil ve kapsamlı bir eylem planı oluşturmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Çocuk işçilikle mücadelenin bu denli önem kazandığı bir süreçte; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) ortaöğretim kademesinde bulunan meslek okulları. 9 Aralık 2016'da Resmi Gazete'de yayımlanan kararla kuruldu.

Çocuk işçiliğe yasal bir statü kazandıran MESEM kapsamında çalışan çocuk sayısı bugün 1 milyon 400 bine yaklaşmış durumdadır. MESEM kapsamında çalışan çocuklar asgari ücretin üçte birine ücretlerle ucuz iş gücü kaynağı olmaya devam ederken, iş yerlerinde yaşanan iş kazaları ve iş cinayetleri dikkat çekmektedir.

16 yaş altı çocukların staj adı altında denetimsiz, kontrolsüz, tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalıştırılması yasakken, çocuklar iş cinayetlerinde yaşamını yitirmeye devam etmektedir. Eylül ayından bugüne kadar 7 çocuk MESEM kapsamında çalışırken yaşamını yitirmiştir.

Daha önce Manisa, Elbistan, Diyarbakır, Kocaeli, gibi birçok ilde yaşanan çocuk işçi ölümlerinin bir yenisi İstanbul'da yaşanmıştır.

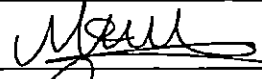
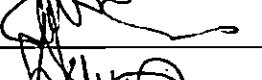
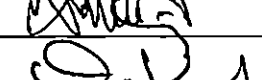
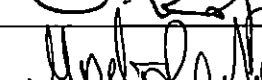
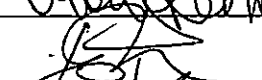
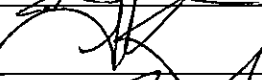
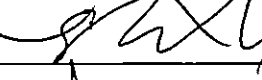
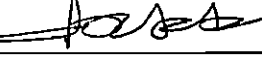
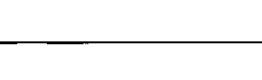
Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı MESEM öğrencisi 14 yaşındaki Arda Tonbul İstanbul'daki bir demir çelik fabrikasında staj yaparken iş kazasında yaşamını yitirmiştir.

Yaşanan can kayıpları, kazalar ve hastalıklar MESEM programını ve bu program kapsamındaki iş yerlerinin araştırılması gerekliliğini ortaya çıkartmıştır.

Tüm bu hususlar göz önünde bulundurularak; MESEM kapsamında çalışan çocuk sayılarının tespiti, cinsiyet ve yaş dağılımı, aynı kapsamdaki iş yerlerinin ağır ve tehlikeli işler kapsamında araştırılması, iş yerlerindeki makinelerin iş sağlığı ve güvenliği kanunu çerçevesinde denetlenmesi, MESEM kapsamında iş kazası geçiren çocuk sayısının, iş kazasında yaşamını yitiren çocuk sayısının, meslek hastalığı tanısı konulan çocuk sayısının, eğitimden kopmuş çocukların tespitinin yapılarak, çocukların iş cinayetlerine, meslek hastalığı ve kazalara karşı korunması, çocuk emek sömürsünün sonlandırılması, yaşanan iş kazalarının sorumlularının tespiti ve sorumlular hakkında hukuki sürecin takibi için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ve TBMM'nin bu konuda yürütmesi gereken faaliyetlerin ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM'nin 104 ve 105'inci Maddeleri gereğince meclis araştırma komisyonu kurulmasını saygılarımla arz ederim.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1) Mustafa ERDEM	Antalya	
2) Rıfat T. NALCANOĞLU	İzmir	
3) Gamze Akkus / İğdi	İstanbul	
4) Talat Dinger	Mersin	
5) Okan Kuralp	Ankara	
6) Mahir Polat	İzmir -	
7) Evrim Berberoğlu	İST.	
8) Abdurrahman Zulfı	Adana	
9) Seren Hanım	Diyarbakır	
10) Kamil Mansur Kılıç	İstanbul	
11)		
12)		
13)		
14)		
15)		
16)		
17)		
18)		
19)		
20)		
21)		
22)		
23)		
24)		
25)		
26)		

